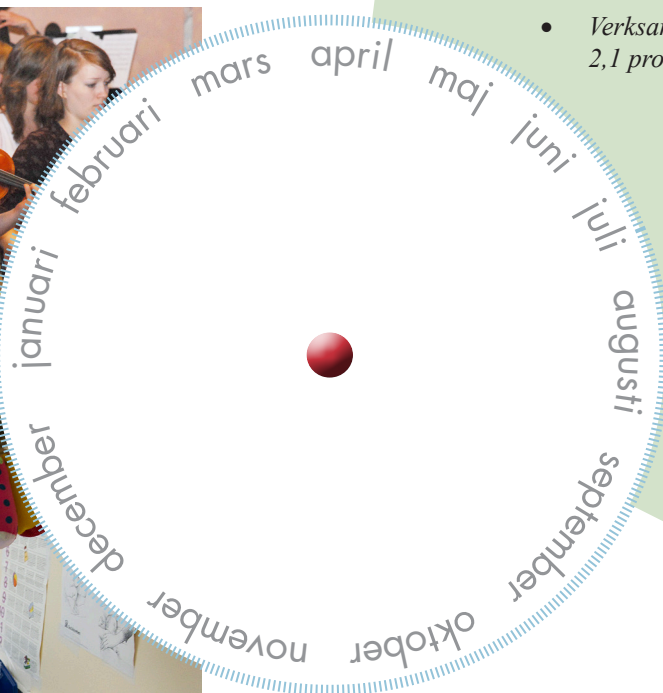

Delårsrapport 2 augusti 2011

- Bokfört resultat är plus 32 mkr, vilket är 46 mkr för lite jämfört med periodens budget.
- Verksamheternas prognoser visar minus 138 mkr. Underskotten finns främst inom hälso- och sjukvården.
- Skatter, statsbidrag och finansnetto visar överskott med plus 58 mkr.
- Landstingets samlade prognos per augusti pekar mot ett resultat på minus 55 mkr.
- Landstingets budgeterade resultat för 2011 är plus 25 mkr. Totalt är prognosen 80 mkr sämre än budgeterat resultat.
- Verksamhetens nettokostnader för 2011 beräknas bli 2,1 procent högre än budgeterat.

Innehållsförteckning

Övergripande.....	3
Resultaträkning.....	13
Balansräkning.....	15
Kassaflödesanalys.....	16

Landstinget Dalarna

Övergripande

Den ekonomiska strategin för perioden 2011-2014 är främst präglad av stora besparingskrav, men även vissa proaktiva satsningar. För att klara budget 2011 har landstingsfullmäktige beslutat om åtgärdsprogram I på nära 200 mkr och åtgärdsprogram II på ca 20 mkr. Ytterligare besparingar är att vänta senare under året.

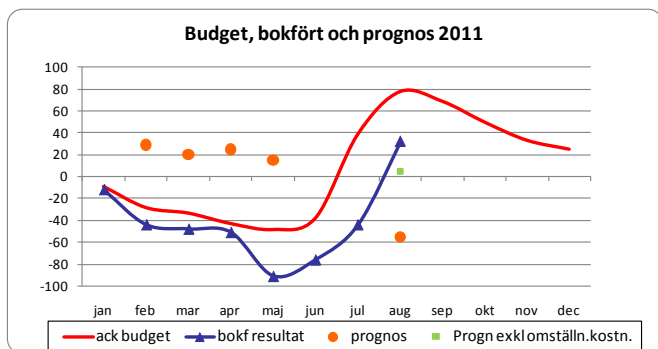
Landstinget har efter 2010 ett ackumulerat underskott på 898 mkr som skall återställas. För att kunna göra det till 2014 behöver landstinget lämna stora överskott i boksluten under kommande år. Om landstingets resultat 2011 blir som prognostiserats, kommer det ackumulerade underskottet i stället att öka till 953 mkr efter bokslutet. Det egna kapitalet kommer att minska till 70 mkr.

Bakgrunden till beslutade besparingsåtgärder är bland annat hög kostnadsnivå jämfört med liknande landsting (NYSAM-jämförelse), det stora ackumulerade underskottet och behov av strukturella åtgärder.

Verksamheternas negativa avvikelser återfinns främst inom hälso- och sjukvården med högre kostnadsnivåer än vad besparingsåtgärderna är beräknade till samt även högre kostnader hos landstingsdrivna vårdcentraler än vad hälsovalsersättningen täcker. Underskottet beror även på förseningar i verkställandet av åtgärdsplaner för ekonomi i balans 2011. Prognosen för verksamheternas nettokostnader avviker med minus 138 mkr från budget. Av denna summa beräknas ca 60 mkr vara omställningskostnader som försvinner till 2012.

Prognosen för skatteintäkter och statsbidrag till landstinget bygger på SKL:s senaste prognos i augusti 2011. Jämfört med deras prognos i oktober 2010, som låg till grund för budget, har skatteunderlagstillväxten uppreviderats för åren 2010 -2011. Totalt innebär det en ökning av intäkterna med 58 mkr jämfört med budget för skatter, statsbidrag och finansnetto.

Landstingets samlade prognos för 2011 pekar mot ett resultat på minus 55 mkr, vilket är 80 mkr sämre än det budgeterade resultatet. Osäkerhetsmarginalen i bedömningen ligger på +/- 20 mkr. Av prognosresultatet minus 55 mkr bedöms ca 60 mkr vara omställningskostnader 2011.

Finansiella mål

Målet att resultatet skall vara ett överskott på 1-2 procent i genomsnitt över en fyraårsperiod av skatte- och statsbidragsinkomsterna kommer inte att kunna uppnås under det enskilda året 2011. Landstinget har sedan balanskravet infördes år 2000 redovisat ackumulerat underskott t o m 2010 på totalt 898 mkr. Det prognostiserade resultatet för 2011 innebär att det ackumulerade underskottet ökar ytterligare.

Samtliga finansiella mål återfinns i avsnittet finansiell analys.

Omvärldsanalys

Oron för skuldcrisen i eurozonen, den svaga ekonomiska utvecklingen i USA och turbulensen på finansmarknaderna har medfört att SKL har justerat ner sin bild av den svenska ekonomins utveckling 2011-2012. Försvagad tillväxt i omvärlden bidrar till en svagare svensk export och därmed troligtvis en något högre arbetslöshet än vad som tidigare beräknats. Löneökningarna beräknas bli något lägre och dessa faktorer påverkar storleken på skatteunderlaget. Landstingets skatteintäkter för 2012 beräknas bli 57 mkr lägre än vad som antogs när landstingsplanen beslutades av fullmäktige i juni. Det kompenseras endast delvis av lägre pris- och löneutveckling.

Det långsiktiga problemet kring välfärdens finansiering finns kvar. För att kunna möta de ökade förväntningarna på den offentliga sektorn, med stora barnkullar och många äldre, måste landstinget fortsätta effektivisera sin verksamhet.

Befolkningsutvecklingen i länet bedöms under kommande femårsperiod att öka något och andelen äldre, som i Dalarna ligger över riksgenomsnittet, kommer att öka ytterligare. Vi har fortfarande ett födelseunderskott men under det första halvåret 2011 har flyttnettot varit positivt. Resultatet är att Dalarnas invånare har ökat med 168 personer sedan årsskiftet och att vi nu har 277 715 invånare.

Verksamhet

Den förändrade ledningsorganisationen, som innebär sammanslagning av främst landstingledning, central förvaltning och hälso- och sjukvårdens organisationer, fortgår.

Inom specialistsjukvården har besöken ökat inom både somatisk och psykiatrisk vård. Antalet vårdtillfällen inom den somatiska vården är något färre, bland annat beroende på att det är 12 färre vårdplatser efter sommaren (totalt 678). Inom den psykiatriska vården har vårdtillfällena ökat trots oförändrat antal vårdplatser.

Inom Hälsoval har hittills cirka 34 procent av Dalarnas invånare aktivt valt vårdcentral sedan starten med Hälsoval Dalarna våren 2010. Cirka 7 procent (19 800) av Dalarnas invånare är listade vid en privat vårdcentral (Falu VC, VC Läkarhuset Borlänge eller VC Södra Dalarna), något som påverkar landstingets vårdcentraler på de orter som berörs.

Folkvandvårdens verksamhet följer upprättade verksamhetsplaner och man arbetar hela tiden med att effektivisera verksamheten för att öka konkurrenskraften på

tandvårdsmarknaden. Tandvården har ett tiotal vakanta tandläkartjänster.

Landstingservice har börjat distribuera varor från Mediq till landstingets verksamheter. Café- och butiksverksamheten vid lasarettet i Mora skall outsourcas.

Inom kultur- och bildningsförvaltningen påbörjas arbetet med en regional kulturplan och införandet av en ny samverkansmodell som ska stärka dialogen mellan kommun, landsting/region och staten. Naturbruksgymnasiet i  lvdalen övergick vid halvårsskiftet till  lvdalens utbildningscentrum AB.

Väntetider i hälso- och sjukvården

Hälso- och sjukvården har under 2010 och 2011 fortsatt arbetet med att uppfylla vårdgarantin som infördes i Hälso- och sjukvårdslagen i juli 2010. Tidsgr nserna  r 0-7-90-90.

Telefontillgänglighet i primärvården

Telefontillgänglighet inom primärvården m ts kontinuerligt vid de vårdcentraler som har telefonsystemet TeleQ. Under januari till augusti  r 2011 har andelen vårdcentraler som uppnår att minst 95 procent av inkommande telefonsamtal besvaras varierat mellan 70 och 90 procent.

Jämförelse med riksgenomsnitt görs vid de nationella mätningar som genomförs 2 gånger per  r (vår och h st). L nssnitt i Dalarna för andel besvarade samtal har vid samtliga tillfällen sedan 2007 varit högre än riksgenomsnittet.

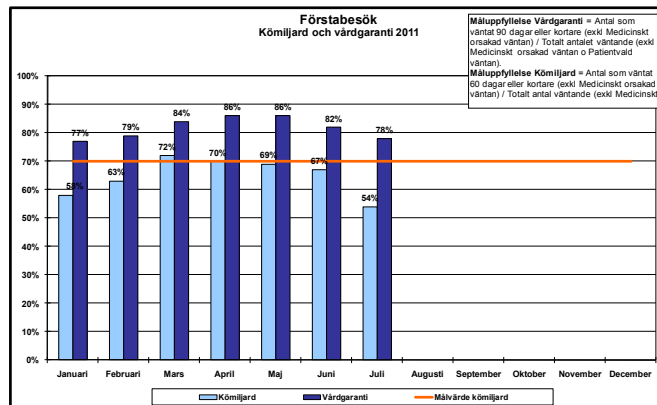
Väntetid till läkarbesök i primärvården

Under två veckor i mars 2011 m ttes väntetider för läkarbesök inom primärvård. I genomsnitt fick 85 procent av patienterna i Dalarna komma på läkarbesök inom 7 dagar under m tveckorna, motsvarande andel i riket var drygt 90 procent. Omkring 40 procent av vårdcentralerna i Dalarna uppnådde en bes kstillg nglighet som var minst lika med riksgenomsnittet. Sedan våren 2010 har allt fler vårdcentraler närmat sig riksgenomsnittet.

Första besök inom specialiserad sjukvård

V rdgarantiuppfyllelsen f r första besök har successivt f rb trrats under våren från 77 procent i januari till 86 procent i april och maj. V rdgarantiuppfyllelsen har även under denna sommar försämrats och var 78 procent i juli.

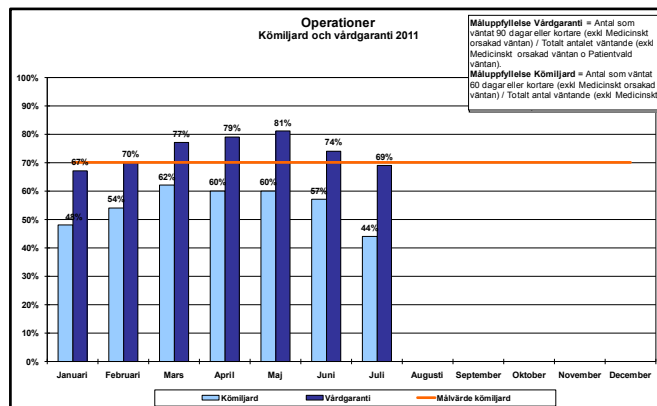
K miljarduppfyllelsen har försämrats under sommaren och uppgick till 54 procent i juli. Det innebär att landstinget har klarat kömiljardens mål för första besök, det vill säga minst 70 procent av patienterna har väntat 60 dagar eller kortare, under två månader, mars och april. De specialiteter som har problem att klara första besök  r framför allt kirurgi och neurologi.

Operation/behandling inom specialiserad sjukvård

Även här har läget successivt f rb trrats till en v rdgarantiuppfyllelse från 67 procent i januari till 81 procent i maj 2011. V rdgarantiuppfyllelsen har även här försämrats över sommaren och uppgick till 69 procent i juli.

K miljarduppfyllelsen för operation i landstinget var 44 procent vid avstämningen i juli, vilket innebär att landstinget inte fått någon ersättning hittills i  r. De specialiteter som har svårast att uppfylla kömiljardens villkor när det gäller operationer  r öron-näsa-hals och ortopedi.

Uppföljning av mål

Utifrån den övergripande visionen om ”Ett hälsosammare Dalarna” har Landstingsstyrelsen fastställt ett antal uppdrag f r hälso- och sjukvård, tandvård, kultur- och bildning samt övriga verksamheter. Uppdragen har formulerats till mål och i samband med delårsrapporterna och vid årets slut lämnar verksamheterna en utvärdering av i vilken grad målen uppfyllts. Måluppfyllelsen är en del av verksamheternas resultat.

Redovisning av måluppfyllelse rapporteras i respektive förvaltnings delårsrapport.

Viktiga händelser under året

Den väsentligaste händelsen inom landstinget i stort är arbetet med åtgärder för ekonomisk balans och genomförande av ett antal aktiviteter under 2011. Landstingsfullmäktige har omfördelat 70 mkr från övriga verksamheter till hälso- och sjukvården samt beslutat om ett åtgärdsprogram på närmare 200 mkr f r 2011. Bland annat kommer ca 200 vikarier inte att återbesättas och cirka 40 vårdplatser stängs temporärt. Besparingarna berör främst

hälso- och sjukvården, men även övriga verksamheter och investeringar.

Byggnationen av nytt vårdblock vid Falu lasarett har startat. Verksamheter har flyttats inom sjukhuset eller till provisoriska lokaler. Det gamla kvinnoklinikshuset har rivits och det nya bygget har påbörjats. Ny- och ombyggnationer beräknas bli färdigställda 2013-2014.

Ombyggnationen av lasarettsköket i Mora slutfördes under våren och landstinget börjar nu successivt leverera mat till fyra av Moras kommunala äldreboenden samt till lasarettens avdelningar.

Aktuell information

Planeringsarbetet inför planperioden 2012-2015 pågår och landstingsfullmäktige fastställde i juni en Landstings- och Finansplan för perioden. Finansplanen justeras slutligt vid landstingsfullmäktiges novembermöte.

Ekonomi

Budget 2011 - förutsättningar

Landstingsfullmäktige fastställde i februari en omDispositionering av budget som innebar att Hälso- och sjukvården tillfördes 70 mkr från andra förvaltningar.

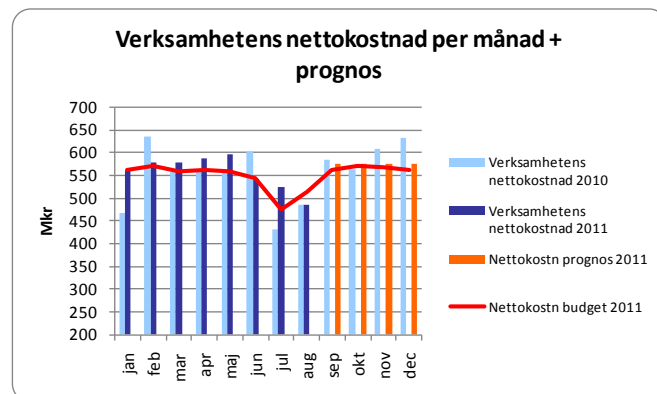
Åtgärdsplan I och II för ekonomi i balans 2011 fastställdes av landstingsstyrelsen och fullmäktige i april respektive juni och ytterligare åtgärder planeras. I april beslutades även om tilläggsbudget på 1 mkr till Servicenätverket.

Verksamhetens nettokostnader

Driftredovisning (Mkr)	Prognos netto	Budget inkl avkastnings-	
		krav	Avvikelse
Landstingsstyrelsen			
Hälso- och sjukvård	-4 828,0	-4 698,0	-130,0
Hälsoval (beställare)	-1 102,0	-1 108,0	6,0
Huvudkontoret mm	-244,1	-269,1	25,0
Trafik och övrig regional utveckling	-167,6	-166,6	-1,0
Finansförvaltning	-118,2	-83,2	-35,0
Fastighetsnämnden	25,5	25,3	0,2
Servicenämnden	1,1	4,5	-3,4 *
Servicenätverk, tilläggsbudget	-1,0	-1,0	0,0
Kultur- och bildningsnämnden	-128,6	-127,8	-0,8
Tandvårdsnämnden	-156,1	-156,6	0,5
Tandvårdsnämnden, beställartandvård	-25,2	-25,2	0,0
Patientnämnd	-3,6	-4,0	0,4
Revision	-5,8	-5,8	0,0
Gemensam nämnd för kostsamverkan	0,0	0,0	0,0
Summa driftredovisning	-6 753,5	-6 615,4	-138,1

*Servicenämnden uppfyller avkastningskravet, men enligt överenskommelse redovisas 3,5 mkr i Hälso- och sjukvården.

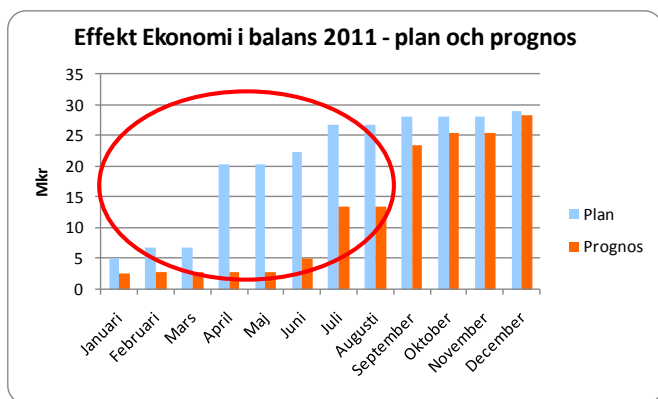
Driftredovisningen visar beräknade nettokostnader för landstingets verksamheter, exklusive skatteintäkter, statsbidrag etc. Dessa nettokostnader styr landstingets ledning över själv i stor utsträckning genom att till exempel bestämma utbudsstruktur, personalstruktur, behandlingsmetoder och patientavgiftsnivåer.

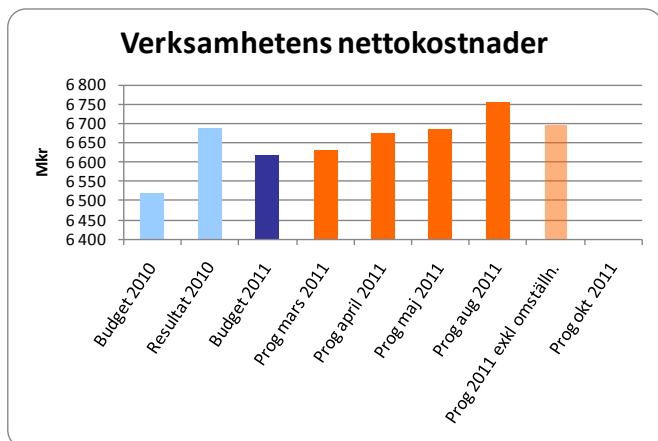
Verksamhetens nettokostnader till och med augusti är 4 444 mkr, vilket är ca 100 mkr dyrare än budgeterat. Under första halvåret var kostnaderna för bland annat personal högre än beräknat.

Trots fastställda åtgärdsplaner för att få ekonomin i balans 2011 pekar prognosen på att verksamheternas nettokostnader blir 138 mkr högre än budgeterat (+/- 20 mkr). Underskottet består främst av för höga kostnader inom Hälso- och sjukvården samt att projektet för kostnadseffektiva inköp, som budgeterats inom Finansförvaltningen, inte ger beräknad effekt. Även kultur- och bildningsnämnden beräknas lämna ett mindre underskott. Besparingarna inom Huvudkontorets administration bedöms kunna fullföljas och övriga förvaltningar räknar med att kunna verkställa de avkastningskrav som omdisponeringen av budget medfört.

Åtgärdsplanerna för ekonomi i balans 2011 har implementerats i landstingets verksamheter och landstingets ledning fattar beslut om ytterligare besparingsåtgärder under hösten för att minska verksamheternas underskott. Tidigare erfarenheter från besparingsprogram är att effekterna har varit svåra att uppnå.

I prognosen för 2011 ingår en bedömning på att ca 60 mkr av verksamheternas underskott är att betrakta som omställningskostnader orsakade av förseningar i minskningen av personalstyrkan. Bedömningen är dock att minskningen i stort sett skall vara verkställd till årsskiftet, så att landstinget har en reducerad personalstyrka vid ingången till år 2012. Vissa övriga kostnader har inte heller minskat enligt planen. Hur väl landstinget kommer att lyckas med åtgärds paketet, beror till stor del på i vilken utsträckning verksamheterna anpassar sig till de ekonomiska förutsättningarna.

Verksamhetens budgeterade nettokostnader för 2011 är ca 1,1 procent (72 mkr) lägre än 2010. I aktuell prognos bedöms verksamhetens nettokostnad bli ca 2,1 procent (138 mkr) högre än budgeterat 2011 och ca 1 procent högre än vad kostnaden var 2010. Prognosen förutsätter att inga ytterligare kostnads- eller intäktsavvikelse uppstår under resten av året.

Finansiering

Skatter, statsbidrag mm (Mkr)	Prognos netto	Budget inkl avkastnings- krav	Avvikelse
Skatteintäkter	5 171	5 076	95,0
Utjämningsbidrag och statsbidrag	1 590	1 614	-24,0
Finansiella intäkter	9	15	-6,0
Finansiella kostnader	-68	-65	-3,0
Värde minskning pensionsfond	-4	0	-4,0
Summa skatteintäkter och finans netto	6 698	6 640	58,0

Skatteintäkter, statsbidrag och finansnetto är poster som landstinget själv har liten möjlighet att påverka utfallet på. Sammantaget pekar prognosen för dessa poster på plus 58 mkr.

Prognosen för skatteintäkter och statsbidrag i landstingets delårsrapport bygger på SKL:s senaste prognos från augusti 2011. Jämfört med SKL:s prognos i oktober 2010, som låg till grund för budget, har skatteunderlagstillväxten reviderats från 1,8 till 2,1 procent för 2010 och från 1,6 till 2,8 procent för 2011. Prognosen för skatteintäkter och utjämnings visar på totalt plus 83 mkr jämfört med budget.

Skillnaden mellan nu aktuell prognos från SKL och tidigare prognoser är i huvudsak antagande om en snabbare ökning av sysselsättningen och högre löneökningstakt.

Ett nytt avtal om ersättning för läkemedelskostnader från staten har slutits för 2011. Det totala statsbidraget blev lägre än tidigare år, vilket innebär att Dalarnas statsbidrag minskar med 12 mkr.

Finansiella intäkter och kostnader

Ränta på avsatta pensioner prognostiseras enligt KPA:s prognos i augusti till 51 mkr. Det innebär ett plus på 5 mkr jämfört med budget.

Lån på 250 mkr av beslutade 300 mkr är nu lyfta. Likviditeten har stabiliserats något från augusti men någon trend är det för tidigt att uttala sig om.

Den turbulenta finansmarknaden har påverkat Pensionsfonden negativt men innebär samtidigt att de korta räntorna inte har stigit.

Resultat – Prognos

Resultaträkning (Mkr)	Ack utfall	2011		2010
		Prognos 2011	Budget inkl avkastningskrav	Resultat
Verksamhetens nettokostnad	-4 292	-6 523	-6 385	-6 472
Avskrivningar	-152	-230	-230	-215
Verksamhetens nettokostnad	-4 444	-6 753	-6 615	-6 687
Skatteintäkter	3 454	5 171	5 076	5 002
Utjämningsbidrag och statsbidrag	1 062	1 590	1 614	1 614
Finansiella intäkter	9	9	15	25
Finansiella kostnader	-49	-68	-65	-48
Värde minskning pensionsfond		-4		
Summa skatteintäkter och finans netto	4 476	6 698	6 640	6 593
Ack utfall / Årets resultat	32	-55	25	-94

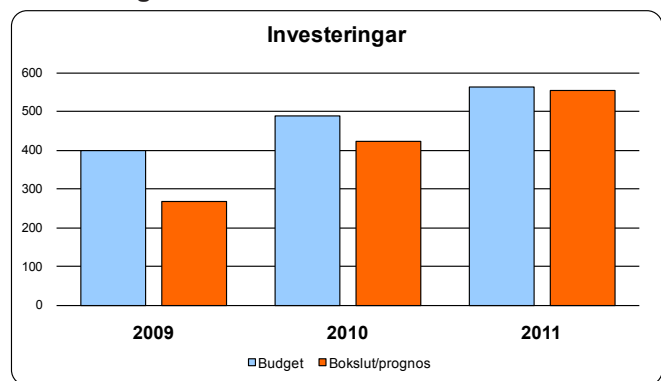
Landstingets totala prognosresultat för verksamheternas nettokostnader, skatteintäkter och statsbidrag beräknas till minus 55 mkr. Det är 80 mkr sämre än budgeterat och även försämring jämfört med föregående prognos (minus 70 mkr). Osäkerhetsmarginalen i prognosen är +/- 20 mkr och prognosresultatet förutsätter att i dagsläget bedömda effekter från åtgärdsplanerna för ekonomi i balans 2011 erhålls, och att inga ytterligare avvikelser uppstår. Om andra kostnader utanför åtgärdsplanen ökar, kommer det att medföra ytterligare underskott, likaså om intäkterna i skatteprognosen skulle minska. Det bokförda resultatet hittills under 2011 är plus 32 mkr, vilket är 98 mkr sämre än det bokförda resultatet vid samma tid 2010.

Arbetet med åtgärdsplanerna för ekonomi i balans 2011 fortsätter. I förvaltningarnas bilagor till delårsrapporten redovisas närmare vilka effekter åtgärderna beräknas få.

I landstingets arbete med att nå ekonomi i balans har verksamhetscheferna en mycket viktig roll att fylla. Verksamhetscheferna har god kunskap om verksamheten och deras beslut i olika frågor påverkar på det ekonomiska resultatet i hög grad.

Om landstingets resultat 2011 blir som prognostiserats, kommer det, sedan tidigare år, ackumulerade underskott att uppgå till 953 mkr efter bokslutet. Det egna kapitalet kommer att vara 70 mkr.

Investeringar

Investeringsbudgeten för 2011 har reviderats av landstingsfullmäktige i april och omfattar nu ca 563 mkr. Av detta är 372 mkr fastighetsinvesteringar och resten olika former av utrustningsinvesteringar. I åtgärdsplan för ekonomi i balans 2011 togs bland annat investeringar i samband med tvätterisamarbetet bort. Prognosen för investeringar 2011 är 554 mkr, det vill säga 9 mkr lägre än budget.

Prognoserna som lämnats av respektive förvaltning har sammanställts till en särskild bilaga till detta dokument.

Personal

Sammanfattning

Inom Personalenheten har det skett flera betydande förändringar under året. 2011-07-01 tillträdde personaldirektören sin tjänst. Två nya personalavdelningschefer har rekryterats till Hälso- och sjukvården. Chefs- och ledarskapsutbildning i egen regi startas upp i september och Kompetenscentrum invigs samma månad. Ett omfattande långsiktigt förändringsarbete har påbörjats inom Personalenheten med fokus bl a på vårt arbets-/förhållningssätt, lönebildning, ledarskapsutveckling, avtals- och förhandlingsfrågor samt kvalitetssäkrad uppföljning. Överordnat detta är dock det omfattande omställningsarbetet med dess åtgärdsprogram som sker hela i landstinget.

Antal anställda

Antal anställda i landstinget har minskat jämfört med föregående period 2010 och bokslut 2010. Den arbetade tiden ökar enligt denna rapport med ca 17 000 timmar eller 0,2 %. Noterbart är att andra tertiet 2011 innehåller en arbetsdag mindre (vid 40 tim/v) än 2010. En arbetsdag motsvarar ca 52 000 timmar.

OBS: För att förbättra kvaliteten av statistiken ”arbetad tid” sker en eftersläpning i redovisningen med en månad och därför redovisas jan - juli.

Prognosen för lönekostnaderna pekar på ett överskott med ca 50 mkr.

Prognosen för inhyrd personal pekar på ett underskott med 30 mkr.

Vad gäller sjukfrånvaron så är den på samma nivå som i fjol.

Definitioner

Antal årsarbetare, faktiska årsarbetare och antal anställda mäts periodens sista dag. Innehåller endast månadsavlönade.

Antal anställda definieras som antalet personer, vilka innehar en anställning.

Antal årsarbetare beräknas som antal anställda x anställningens sysselsättningsgrad. Eventuella tjänstledigheter är ej avdragna.

Faktiska årsarbetare beräknas som årsarbetare minus tjänstledigheter utan lön, sjukledigheter > 14 dagar och grund-/vidareutbildning med lön.

Arbetad tid: Antal arbetade timmar för samtliga anställda. Inhyrd personals arbetade tid ingår ej.

Helårsekivalent: En helårsekivalent är lika med 1700 arbetade timmar.

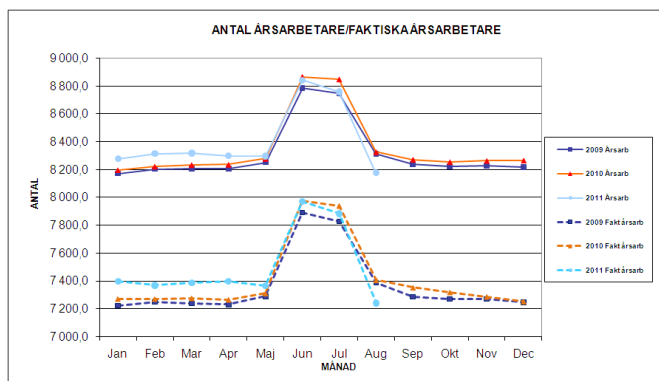
Antal anställda och faktiska årsarbetare

	2011	2010	2009
Antal faktiska årsarbetare	7 241	7 407	7 386
Antal anställda	8 620	8 799	8 821
varav heltid	7 071	7 159	7 062
varav deltid	1 549	1 640	1 759

Den 31/8 har antalet anställda minskat med 179 jämfört med motsvarande period 2010. Ca 70 är resultat av bolagiseringen av Älvdalens naturbruksgymnasium.

Årsarbetare

Antal årsarbetare har minskat med 166 jämfört med samma period 2010.

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för perioden är 94,9 % och är något högre än föregående år som var 94,6 %.

Förändringen av antal årsarbetare fördelar sig mellan förvaltningarna enligt nedanstående tabell.

Antal årsarbetare (antal månadsavlönade * sysselsättningsgrad)			
Förvaltning	2011-08-31	2010-08-31	Förändring
Beställarenhet, Tandvård	2,5	2,6	-0,1
Central förvaltning	399,8	386,1	+13,7
Folktandvården	461,6	461,8	-0,2
Förtroenderevisorer	1,0	1,0	-
Hälso- och sjukvården	6 722,4	6 818,7	-96,3
Kostsamverkan Mora	29,9	-	+29,9
Kultur- och bildning	137,2	208,2	-71,0
Landstingsfastigheter	23,3	24,5	-1,2
Landstingsservice	396,6	420,9	-24,3
Patientnämnd	3,0	3,0	-
Totalt	8 177,3	8 326,8	-149,5

Den stora minskningen av årsarbetare vid Kultur och bildningsförvaltningen beror till största delen på bolagiseringen av Älvdalens naturbruksgymnasium. En annan förvaltning som minskat antalet årsarbetare är Landstingsservice, vilket kan till stor del förklaras av att personal har gått över till Kostsamverkan Mora. Hälso- och sjukvården har minskat antalet årsarbetare med 96,3 (=99 tillsvidareanställda). Ökning av årsarbetare inom Central förvaltning beror främst på nyrekrytering till MIT-(+9) och HoS-(+5) enheterna samt den nya enheten Medicinsk enhet (+6).

Personalomsättning

I nedanstående tabell visas hur många anställda som slutat under tiden 1 januari – 31 aug 2011. Det gäller endast månadsavlönade, tillsvidareanställda, vilka helt lämnat sin anställning i landstinget. Den sk interna rörligheten är alltså inte medräknad. I tabellen kan också läsas tillsvidareanställda som fyller 65 år under 2011.

Antal avgångar 2011-01-01—2011-08-31 (Tillsvidareanställd personal)

Förvaltning	Totalt	Varav pension	Antal 65 år 2011
Beställarenhet, tandvård	0	0	-
Central förvaltning	14	4	6
Folktandvården	25	15	11
Förtroenderevisorer	0	0	-
Hälso- och sjukvården	255	135	137
Kostsamverkan Mora	0	0	-
Kultur- och bildning	62	6	12
Landstingsfastigheter	5	2	1
Landstingsservice	20	10	8
Patientnämnden	0	0	-
Totalt	381	172	175

Nästan hälften av avgångarna är pensioneringar (45%). Totalt 175 medarbetare fyller 65 år under året, 2011.

Arbetad tid (jan-juli)

	Ack 2011	Ack 2010	Ack 2009
Arbetad tid timmar, alla	7 137 958	7 120 909	7 031 613
- varav timanställda	160 371	173 417	164 787
- varav arbete under jour/beredsk. läkare*	86 254	84 806	85 608
- varav mertid/övertid samtlig personal*	90 205	94 404	103 447

* preliminära värden

Den ackumulerade arbetade tiden har ökat med 17 049 timmar jämfört med 2010. Ökningen kan till viss del förklaras av att landstinget har halverat sin utbildningsbudget och att sysselsättningsgraden har gått upp något, från 94,9 % till föregående års 94,6 %.

Förändringarna fördelar sig mellan förvaltningar enligt nedanstående tabell. Revisorskollegiet och Beställarenheten (de minsta av förvaltningarna) redovisas ej men ingår i totalsumman.

Arbetad tid förändring jan-juli 2010 - 2011

Förvaltning	Tim	Procent
Central förvaltning	2 234	0,7 %
Folktandvården	-5 033	-1,3%
Hälso- och sjukvården	21 900	0,4 %
Kostsamverkan Mora	21 823	
Kultur- och bildning	-4 695	-2,6%
Landstingsfastigheter	-974	-4,3%
Landstingsservice	-17 901	-4,4 %
Patientnämnd	-176	-6,3 %
Totalt*	17 049	0,2%

* Beställarenheten för tandvården och Revisionskontoret inkluderas i totalen men redovisas inte separat i tabellen.

Den arbetade tiden för perioden jan-juli 2011 är 0,2% högre än föregående år. Perioden 2011 innehåller en arbetsdag mindre (vid 40 tim/v) än 2010. En arbetsdag motsvarar ca 52 000 timmar. Förändringarna fördelar sig mellan yrkeskategorier enligt nedanstående tabell.

Arbetad tid förändring jan-juli 2010 - 2011		
Yrkesgrupp*	Tim	Procent
Sjuksköterskor m.fl	37 067	1,8%
Undersköterskor m.m.	-35 279	-2,5%
Läkare	6 867	1,0%
Tandläkare	-1 090	-1,2%
Tandsköterskor m.fl	-4 892	-1,8%
Adm/Ledn	2 846	0,4%
Läkarsekreterare	-6 695	-1,6%
Rehab/Förebyggande	10 487	1,7%
Sjukhustekn/Lab pers	10 931	5,0%
Utb/Kultur	-3 945	-2,7%
Teknik	-237	-0,3%
Service	1 629	-0,4%
Övrig personal**	-640	-61,7%
Summa Arbetad tid	17 049	0,2%

* Ny klassificering (AID) av yrkesgrupper som innebär t.ex en avdelningsföreståndare som tidigare klassificerades som "Sjuksköterska" nu normalt klassificeras "Adm/Ledn"

** Övrig personal består av plusjobb, ungdomsferiearbeten, arvodister m.fl.

De sparåtgärder som vidtagits i organisationen har resulterat i en minskning av framför allt antalet "Undersköterskor m fl", vilket också syns i den arbetade tiden för denna grupp. Däremot har den arbetade tiden ökat något bland sjuksköterskor, läkare, rehab/förebyggande och sjukhustekn/Lab personal. Yrkesgruppen sjukhustekn/Lab personal inkluderar även en del MIT-medarbetare.

Arbetad tid läkare jan-juli	Ack 2011	Ack 2010	Förändr
Månadsavlönade	693 972	689 328	4 644
Timanställda	29 108	26 885	2 223
Inhyrda	60 426	64 373	-3 947
Totalt	783 506	780 586	2 920

Som ett resultat av medvetna rekryteringsåtgärder har antalet anställda läkare ökat. En positiv konsekvens av detta är att anlita inhyrd personal via bolag minskat. Totalt har dock läkarnas arbetade tid ökat med nästan 3000 timmar jämfört med samma period i fjol.

Valda personal-kostnader (Mkr)	2011		2010
	Prognos	Budget	Resultat
Löner exkl. sociala avg	-2 849	-2 902	-2 845
Inhyrd personal	-106	-76	-106

Lönekostnader och inhyrd personal

Prognosen för lönekostnader pekar mot ett överskott på ca 50 Mkr exklusive sociala avgifter, största delen återfinns inom Hälso- och sjukvården.

Beträffande inhyrd personal pekar prognosen på att budgeten kommer att överskridas med ca 30 Mkr.

Kompskuld (innestående kompensation)

Kompskuld. (Timmar/ Tkr)	2011-08-31		2010	
	Timmar	TKr	Timmar	TKr
Komp. Personal övr	122 711	25 548	143 300	29 993
Komp. läkare	177 971	78 307	178 554	78 520
TOTAL	300 682	103 855	321 854	108 513

Gällande innestående kompensation för övertid, jour och beredskap, sk kompberget, arbetas det aktivt med en reducering av kompberget under detta och nästa år.

Den innestående kompskulden för personal har minskat med drygt 20 000 timmar, eller med ca 4,4 Mkr.

Motsvarande innestående komptimmar för läkare visar en blygsam minskning med nästan 600 timmar eller ca 0,2 Mkr.

Sjukfrånvaro

	Ack 2011	Ack 2010	Ack 2009
Sjukfrånvaro uttryckt i % av ordinarie arbetstid	4,7%	4,7%	4,9%

Landstingsplanens mål för sjukfrånvaron är högst 5 procent i landstinget totalt. Målet är satt med helårsbasis. Siffrorna i tabellen ovan är delårsvärden, per 31 augusti.

Trots att vi kan se en viss stagnering i minskningen av sjukfrånvaron har vi en god prognos rörande måluppfyllelsen för 2011 års sjuktal.

Finansiella mål

De finansiella målen uppfylls inte i delårsbokslutet per augusti och i prognosen för 2011. Målen och graden av måluppfyllelse framgår av tabellen.

Finansiella mål	Delår aug	2011		Delår aug	2010 Resultat 2010
		Prognos	Budget		
Resultatet ska vara ett överskott på minst 1-2% i genomsnitt över en fyraårsperiod av skatte- och statsbidragsintäkter	0,7	-0,8	0,4	2,9	-1,4
Soliditeten ska öka med mellan 1-3% per år.	5	2	8	12	4
Likviditeten ska fortlöpande vara sådan att långsiktig upplåning inte behöver ske, Mkr	188	222	310	643	544
Upplåning, Mkr	-250	-300	-300	0	0
Den skattefinansierade verksamhetens nettoinvesteringar ska till 100% vara självfinansierande sett över en fyraårsperiod.	60	32	45	102	29

Finansiell analys

Resultat

Resultat, 32 Mkr i delårsbokslut -55 Mkr i prognosen

Landstinget redovisar ett överskott på 32 Mkr till och med andra tertialet 2011 jämfört med ett överskott på 130 Mkr för samma period 2010. Resultatförsämringen jämfört med augusti föregående år beror på att verksamhetens nettokostnader ökar med 3,4 procent och finansieringen ökar med 1,1 procent. Resultatet är 46 Mkr sämre än budgeten på 78Mkr.

Prognosen för hela året 2011 är ett underskott på 55 Mkr, 80 Mkr sämre än budget.

Nettokostnadsutveckling i löpande priser ökar med 147 Mkr, 3,4 procent i delårsbokslutet och ökar med 66 Mkr, 1 procent i prognosen

Verksamhetsintäkterna, 695 Mkr, ökar med 7 procent (46 Mkr) jämfört med augusti 2010. Patientintäkterna ökar med 11 Mkr, 7 procent. Patientavgifterna justerades från och med juni genom slopande av 50 procent reduceringar för 65 år och äldre, Generellt justering, 80 till 100kr, 125 till 150kr, 250 till 300 kr. Ambulansavgift och avgift för uteblivna patienter infördes också. Intäkt för receptarvoden uppgår till 2,7 Mkr 2011, och var noll 2010 eftersom faktureringen kom igång först under hösten 2010.

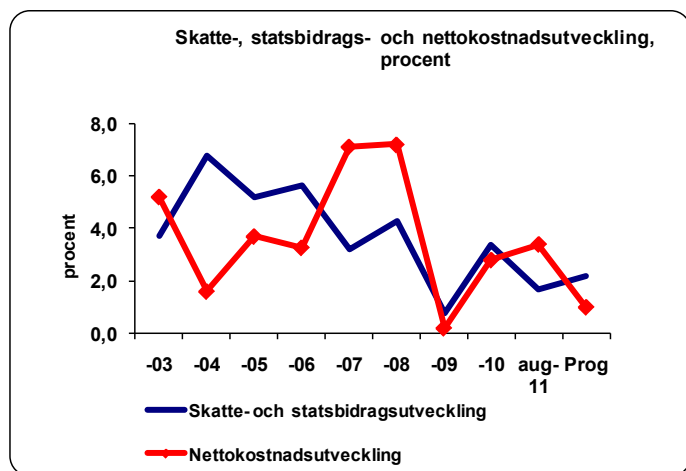
Verksamhetskostnaderna, 4 987 Mkr, ökar med 3,7 procent. I not 2 till resultaträkningen framgår hur verksamhetens kostnader har utvecklats från augusti 2010 till augusti 2011.

Lönekostnaderna exklusive sociala avgifter, 1 882 Mkr har ökat med 2,0 procent. För löneavtalen avseende 2011 är läget att kommunal är klara med årets löneförhandlingar, med utbetalning från och med april. Läkarna har ett tvåårsavtal och ligger därför kvar på samma lönenivå 2011. Övriga fackförbund kvarstår och för dessa medlemmar har bokförts en skuld för retroaktiva löner på 13 Mkr i delårsbokslutet.

Värderingen av löneskulden för föregående månad (d v s löneposter för augusti i form av övertid, timlön och OB som utbetalas i september) påverkar resultatet negativt med 2 Mkr.

Avskrivningarna ökar med 11 procent till 152 Mkr.

Skatte-, statsbidrags- och nettokostnadsutveckling

Skatter och statsbidrag ökar med (75 Mkr) 1,7 procent i delårsbokslutet och (145 Mkr) 2,2 procent i prognosen

Skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår till 4 516 Mkr vilket är en ökning med 75 Mkr eller 1,7 procent jämfört med augusti 2010. Skatteintäkterna ökar med 98 Mkr och statsbidragen minskar med 23 Mkr. Skatteintäkter och Statsbidrag framgår av not 3 och 4 till resultaträkningen.

Skatteintäkterna baseras på prognosen från SKL i augusti.

Finansiella intäkter och kostnader

Finansnettot går med ett underskott på 40 Mkr i delårsbokslutet augusti 2011 och 14 Mkr samma period 2010. I not 5 och 6 till resultaträkningen framgår hur finansiella intäkter och kostnader har utvecklats från augusti 2010 till augusti 2011.

Räntan på avsatta pensioner uppgår till 34 Mkr, enligt KPAs värdering, motsvarande för augusti 2010 var 19 Mkr.

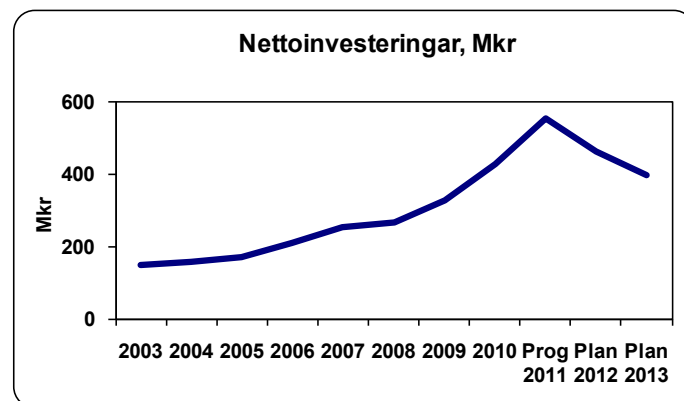
Avsättningen till LÖF (Landstingens Ömsesidiga försäkringsbolag) har från och med januari 2011 ersatts med en revers. Detta medför att en räntekostnad på reversen på 3 Mkr uppkommer. Kostnaden för avsättningen till LÖF redovisades fram till och med 2010 under verksamhetens kostnader.

Resultat och balanskrav – totalt underskott 953 Mkr enligt prognos för 2011

Balanskravet, som gäller från år 2000, innebär dels att respektive resultat skall vara positivt, dels att eventuella underskott skall återställas med överskott i bokslut senast tre år senare. Landstinget har från 2000 till prognosen för 2011 totalt ett underskott på 953 Mkr att återställa.

Investeringar på 554 Mkr enligt prognosen med en självfinansieringsgrad på 32 procent

Investeringarna för perioden är 309 Mkr medan prognosen för 2011 är 554 Mkr. Budgeterade investeringar för 2011 är 563 Mkr. Landstingsfastigheters investeringar uppgår till 220 Mkr per augusti och prognosen är 364 Mkr, budget 372 Mkr. Planerade investeringar tenderar att skjutas framåt i tiden. Det ligger i linje med Landstingets beslutade besparingsåtgärder samt som en konsekvens av pågående strukturella översyn (utbudspunkter).

Det finansiella målet för självfinansieringsgraden av investeringar är 100 procent och ska säkerställa att man inte behöver låna till investeringarna.

Självfinansieringsgraden för investeringarna kommer enligt prognosen att hamna på 32 procent.

Kapacitet

Soliditet på 2 procent i prognosen för 2011

Soliditeten visar hur stor del av tillgångarna som finansieras med eget kapital. Ju högre soliditet desto starkare långsiktig finansiell handlingsberedskap. Soliditeten enligt prognosen är 2 procent exklusive ansvarsförbindelse. Inklusive ansvarsförbindelse beräknas soliditeten ligga på -140 procent.

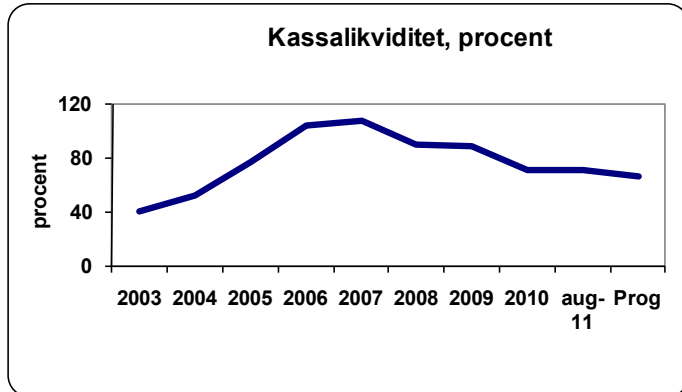
I bokslut 2010 låg den genomsnittliga soliditeten för landstingen på 25 procent.

Risk – kontroll

Likviditetsmålet uppnås inte i prognosen

Likvida medel inkl kortfristiga placeringar uppgår till 188 Mkr per augusti 2011 och kommer enligt prognosen att ligga på 222 Mkr vid årsskiftet 2011/2012. Prognosen för likviditeten bygger på att resultatet blir ett underskott på 55 Mkr samt att upplåningen uppgår till 300 Mkr.

Kassalikviditeten, kortfristiga fordringar + kortfristiga placeringar + likvida medel dividerat med kortfristiga skulder, ligger i delårsbokslutet augusti 2011 på 71 procent jämfört med 87 procent i delårsbokslutet augusti 2010. Den negativa prognosen medför att kassalikviditeten försämras till 66 procent vid årsskiftet.

Pensionsåtaganden

Landstingets totala pensionskuld uppgår till 6 Mdr, varav 5 Mdr avser pensioner intjänade före 1998 som ligger utanför balansräkningen.

Pensionsmedelsförvaltning

Landstingsfullmäktige har beslutat att 200 Mkr ska förvaltas i en pensionsfond enligt särskild policy. Vid bokslut 2010 den 31 december förvaltades 137 Mkr i fonden. Under 2011 har ytterligare 64 Mkr placerats för förvaltning i fonden som nu uppgår till 201 Mkr. Likvida medel har minskat med motsvarande belopp.

Pensionspolicyn för pensionsfonden anger en allokering av tillgångarna på 65-90 procent i räntor och alternativa tillgångar samt 10-35 procent i aktier. Per augusti finns ca 33 procent placerat i aktiefonder, 67 Mkr. Det totala marknadsvärdet för pensionsfonden uppgår till 202 Mkr.

Resultaträkning

(Mkr)	Not	Budget Jan-aug 2011 ¹	Utfall Jan-aug 2011	Utfall Jan-aug 2010	Utfall Prognos 2011	Budget 2011	Resultat 2010
Verksamhetens intäkter	1		695	649			982
Verksamhetens kostnader	2		-4 987	-4 809			-7 454
<i>Netto</i>			-4 292	-4 160	-6 523	-6 385	-6 472
Avskrivningar			-152	-137	-230	-230	-215
Verksamhetens nettokostnader		-4 348	-4 444	-4 297	-6 753	-6 615	-6 687
Skatteintäkter	3	3 384	3 454	3 356	5 171	5 076	5 002
Generella statsbidrag och utjämning	4	1 076	1 062	1 085	1 590	1 614	1 614
Finansiella intäkter	5	10	9	14	9	15	23
Finansiella kostnader	6	-44	-49	-28	-68	-65	-46
Värdeminskning pensionsfond		-	-	-	-4	-	-
Periodens resultat		78	32	130	-55	25	-94

¹ Budgeten för verksamhetens nettokostnader t o m tertiäl 2 är enligt inrapporterad budget i ekonomisystemet justerad med 15 Mkr. Budgeten för finansiering är 66 procent av årsbudget.

Noter till resultaträkning

Not 1 Verksamhetens intäkter	Jan-aug 2011	Jan-aug 2010	Resultat 2010
Patientavgifter	163	152	251
Försäljning av Hälso- och Sjukvård	182	169	211
Specialdestinerade statsbidrag	92	92	151
Övriga intäkter	258	236	369
Summa verksamhetens intäkter	695	649	982
Not 2 Verksamhetens kostnader	Jan-aug 2011	Jan-aug 2010	Resultat 2010
Lönekostnader	1 883	1 845	2 844
Kostnadsersättningar	4	5	8
Sociala avgifter	648	639	966
Pensionskostnader	248	236	356
Övriga personalkostnader	28	31	64
Summa personalkostnader	2 811	2 756	4 238
Högspecialiserad sjukvård	305	287	435
Köp av övrig Hälso- o Sjukvård	109	102	161
Hälsoval	47	0	18
Köp av övriga verksamhetsanknutna tjänster	90	82	121
Inhyrd personal	70	67	109
Läkemedel inkl dosdispensering	581	568	868
Pandemivaccin		14	14
Sjukvårdsmaterial, hjälpmedel m fl material	260	254	406
Lokal- och fastighetskostnader	190	188	301
Övriga kostnader	524	491	781
Summa övriga kostnader	2 176	2 053	3 216
SUMMA VERKSAMHETENS KOSTNADER	4 987	4 809	7 454
Not 3 Skatteintäkter	Jan-aug 2011	Jan-aug 2010	Resultat 2010
Preliminär skatt	3 364	3 284	4 926
Slutavräkning innevarande år	69	57	71
Slutavräkning föregående år	21	15	5
Summa skatteintäkter	3 454	3 356	5 002

Not 4 Generella statsbidrag och utjämnung	Jan-aug 2011	Jan-aug 2010	Resultat 2010
Inkomstutjämnung	486	488	731
<i>varav reserverat för HPV-vaccinationer 2011</i>			-3
Statsbidrag för läkemedel	469	478	717
<i>varav reserverat för återbetalning 2011</i>			-13
Regleringsbidrag	149	80	121
Kostnadsutjämnung	-64	-65	-97
Minskad sjukfrånvaro	22	18	33
Statsbidrag för pandemivaccination	-	9	9
Tillfälligt konjunkturstöd	-	77	116
Summa generella statsbidrag och utjämnung	1 062	1 085	1 614
Not 5 Finansiella intäkter	Jan-aug 2011	Jan-aug 2010	Resultat 2010
Ränteintäkter	6	13	21
Övriga finansiella intäkter	3	1	2
Summa finansiella intäkter	9	14	23
Not 6 Finansiella kostnader	Jan-aug 2011	Jan-aug 2010	Resultat 2010
Räntedel pensionskostnader	34	19	29
Räntekostnader revers LÖF	3	0	0
Räntekostnader lån, checkräkning	2	-	-
Ränteswapar, nettokostnad ¹	2	1	5
Övriga finansiella kostnader	8	8	12
Summa finansiella kostnader	49	28	46

¹ Totalt marknadsvärde för ränteswaparna per 20110831 är -9,8 Mkr

Redovisningsprinciper

Samma redovisningsprinciper som vid bokslut 2010 tillämpas i denna delårsrapport. Vid jämförelse med delårsbokslutet i aug 2010 har dock principen för värderingen av pensionsskulden förändrats. I delårsbokslut aug 2011 används KPAs prognostiserade värdering per 2011-12-31 omräknat till aug medan KPAs värdering per aug 2010 användes i förra årets delårsbokslut. Den förändrade värderingen påverkar resultatet per aug 2011 positivt med 14 Mkr. I delårsbokslutet 2010 påverkades resultatet negativt med 5 Mkr. Swapräntorna redovisas netto i resultaträkningen under finansiella kostnader. Jämförelsetalen i bokslut 2010 har därför ändrats för finansiella intäkter och finansiella kostnader.

Balansräkning

(Mkr)	Delår Aug 2011	Delår Aug 2010	Prognos Dec 2011	Bokslut Dec 2010	
TILLGÅNGAR					
<i>Anläggningstillgångar</i>					
Byggnader och mark	1 179	1 028	1 560	1 146	
Maskiner och inventarier	603	538	611	580	
Pågående investeringar	221	210	*	135	*ingår i byggnader
Pensionsmedel	201	119	200	137	
Övriga finansiella tillgångar ¹	44	27	44	27	
Summa anläggningstillgångar	2 248	1 922	2 415	2 025	
<i>Omsättningstillgångar</i>					
Förråd	33	31	30	27	
Kortfristiga fordringar	576	410	691	551	
Kortfristiga placeringar	110	615	110	441	
Likvida medel	78	28	112	103	
Summa omsättningstillgångar	797	1 084	943	1 122	
SUMMA TILLGÅNGAR	3 045	3 006	3 358	3 147	
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	157	349	70	125	
– varav periodens resultat	32	130	-55	-94	
<i>Avsättningar</i>					
Pensionsavsättning	1 380	1 257	1 424	1 293	
Övriga avsättningar ²	0	185	0	179	
Summa avsättningar	1 380	1 442	1 424	1 472	
<i>Skulder</i>					
Långfristiga skulder ^{2,3}	434	6	484	6	
Kortfristiga skulder	1 074	1 209	1 380	1 544	
Summa skulder	1 508	1 215	1 864	1 550	
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	3 045	3 006	3 358	3 147	
ANSVARSFÖRBINDELSE					
Pensionsförpliktelser ⁴	4 896	4 793	4 859	4 782	
Borgensåtagande Dalatrafik, AB Transitio	390	392		399	
Kommuninvest ⁵	1 026				
Förvaltade stiftelser	264	272		273	

¹ Under 2011 har följande avtal ingåtts; Andelskapital hos Kommuninvest 2,7 Mkr, Utökat aktiekapital med 14 Mkr hos Älvdalens utbildningscentrum. Det totala aktiekapitalet uppgår nu till 14,8 Mkr. Beslut i LF 20110613, §100.

² För att uppfylla Finansinspektionens krav ersätts LÖFs fordran på Landstinget Dalarna med en revers på 179 Mkr fr o m den första januari 2011.

³ Revers hos Kommuninvest på 300 Mkr varav 250 Mkr delutbetalats per 31 augusti 2011.

⁴ Fr om 2010-12-31 ingår även förtroendevaldas ålderspension. I delårsbokslutet augusti 2011 värderat till samma belopp som vid bokslutet för 2010, 18 Mkr. I pensionsförpliktelserna ingår också förtroendevaldas visstidspensioner med 16 Mkr, värdering gjord 20101231. Delårsbokslutet aug 2010 är exkl dessa poster på totalt 34 Mkr.

⁵ medlemskapet i Kommuninvest omfattar ett solidariskt borgensåtagande. 1 026 Mkr är Landstinget Dalarnas andel.

Kassaflödesanalys

(Mkr)	Delår Aug 2011	Delår Aug 2010	Prognos Dec 2011	Bokslut Dec 2010
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Periodens resultat	32	130	-55	-94
Avskrivningar	152	137	230	215
<i>Avsättningar</i>				
– pensionsskuld	87	75	131	111
– förändring LÖF ¹	-179	6	-179	0
– insättning/uttag riskhanteringsfond	-1	1		
Ökning(-)/Minskning(+) förråd	-6	-5	-3	-1
Ökning(-)/Minskning(+) fordringar	-25	111	-140	-30
Ökning(+)/Minskning(-) kortfristiga skulder	-470	-427	-164	-92
Kassaflöde från löpande verksamhet	-410	28	-180	109
INVESTERINGSVERKSAMHET				
Investeringar	-308	-261	-554	-424
Pensionsfond	-64	-49	-63	-67
Aktiekapital Älvdalen	-14		-14	
Kommuninvest	-2		-2	
Övrigt försäljning, utrangeringar, nedskrivningar	14	-1	13	
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-374	-311	-620	-491
FINANSIERINGSVERKSAMHET				
Förändring av långfristiga skulder ¹	428		478	0
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	428	0	478	0
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL				
Likvida medel och placeringar vid årets början	544	926	544	926
Likvida medel och placeringar vid periodens slut	188	643	222	544
Förändring	-356	-283	-322	-382

¹ Not 1 LÖFs fordran på Landstinget Dalarna ersätts med en revers på 179 Mkr fr o m den första januari 2011. I prognosen december 2011 ingår lån med 300 Mkr.

